

אין כאן חשש משום קידושי כסף.

(שם בסימן מ' ובספר "סטריזוב" ע' 10)

בשעה שלמד רבי משה טייטלבוים אצל בן דודו רבי אברהם אריה ליב, בא איש אחד עם החומש שבו הביאור של רמ"ד. התחיל רבי אברהם ארי' ליב לדון בהלכה מה דינו של הספר שהוא בבחינת ספר תורה שכתבו מין. עד שהוא דן בספר, לקח רבי משה את הספר ושרפו. נבאו לרבי משה כבר אז שיהיה רבן של חסידים.

("דור דעה", צדיקים, תולדותיו של ר"מ טייטלבוים)

זו מקודשת לאחר שלשים יום. ואם חזר בו בתוך השלשים יום או חזרה היא, אינה מקודשת. הגהה: ויש אומרים דאם קדשה בשטר ואינו בעין לאחר שלשים יום, אלא נקרע או נאבד תוך שלשים יום אינה מקודשת (הר"ן פרק האומר) - (שו"ע אבן העזר הלכות קידושין סימן מ' סעיף א'). על כך מוסיף רבי אברהם אריה ליב: וכתב החלקת מחוקק (ס"ק ג) וז"ל: כלומר, שאומר לה בהדיא שמקדשה בתורת שטר. נראה שהיה קשה להחלקת מחוקק, שאם יש בנייר שוה פרוטה, הריהו כקידושי כסף ואם כן: אף אם אין בנייר שוה פרוטה, היה לנו לומר שמקודשת מספק, משום ששמא שוה פרוטה במדי, כמבואר לעיל (בסימן לא סעיף ג). לזה כתב שאמר לה בפירוש וממילא

הוצ' החכמה

- 1963 -

רבי אברהם זאב זולף פרנקל מפשבורסק

אריה"ח 1234567

תלמידים של ה"חזוה" מלובלין, רבי מנחם מנרל מרימנוב

רבי שלום מבלז ורבי צבי הירש מרימנוב

תק"ב - א' שבט תר"ט

❖ תולדותיו:

ההמיר גוי אלהים והמה לא אלהים, ועמי המיר כבודי וגו' (ירמ' ב, יא). הנה מבואר ב"אלשיך" הטעם שבנ"י מזהרים על השיתוף וב"ל אינם נזהרים בשיתוף, כי הגויים היו עובדים למשטרי השמים, באומרים שמגדולת עבד ניכר גדולת רבו, א"כ ע"י שעובדים לצבאי מעלה משרתיו, ניכר בזה גדולת הבורא. אמנם אל בני ישראל לא יתכן זאת, "כי חלק ה' עמו", ואם עובד לצבאי מעלה, הנה הוא עובד עם חלק אלקי אשר בקרבו, ולזאת גוי אינו מצוה על השיתוף, כי מגדולת עבד ניכר גדולת רבו, אבל לא ישראל. וזה "לא תעשון אתי אלהי כסף" (שמות כ, יט), פירוש עם החלק האלקי אשר בקרבכם. וזהו: ההמיר גוי אלהים, והמה לא אלהים, פירוש אף גוי שהמיר ועובד לצבאי מעלה, הוא מחמת שהמה אינם אלהים שאין בהם חלק אלקי, אבל עמי המיר כבודי, אשר אנכי בקרבכם.

ובזה יובן מה שאמר משה לאחר חטא העגל: "אנא חטא העם חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב" (שמות לב, לא). ולכאורה יפלא מאד על משה רבינו שרצה ללמד זכות על ישראל והגדיל חטאם מאד. ויובן עפ"י שנודע דעל ג' דברים הנשמה מסתלקת מן האדם, וחד מנהון שפיכת דמים. וא"כ כאשר הרגו לחור, נסתלק מהם חלק אלקי אשר בקרבם. וז"ש מרע"ה "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה", פ"י שעשו מקודם עבירה גדולה, אשר עי"ז נסתלק מהם החלק האלקי, וא"כ כשעבדו אח"כ העגל, לא היה אצלם חלק אלקי, וזה ויעשו להם עגל זהב, פ"י הם בעצמם ולא אתן.

(שם אות קכג)

בן רבי בנימין מלינסק, שהיה חתן רבי יעקב מקאטלבורג - חתנו של רבי שמואל שמלקה מניקלשבורג. חתן רבי אברהם משה מפשבורסק ובזו"ש חתן רבי דוד נתנזון מברודי. כיהן כרב בפשבורסק ובסוף ימיו עבר לרייזא ושימש דוגמא לאדם בעל נכסים וכולו שקוע בתורה. ספרו "משוב כהלכה" - שו"ת. בנו - רבי פנחס. חתניו: רבי שמואל מפשבורסק ורבי העשל דומ"צ ברייזא.

❖ תורתו:

אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה מאת ה' היתה זאת גוי (תהלים קיח, כב-כג). דהנה אמרו חז"ל (ירושלמי מכות ב, ו) שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו. אמרה להם (משלי יג, כא): "חטאים תרדוף רעה". שאלו לנבואה חוטא מהו עונשו. אמר להם (יחזקאל יח, ד; שם כ) "הנפש החוטאת היא תמות" רק הקב"ה ברוב רחמיו ותסדיו אמר: יעשה תשובה ויתכפר לו. ולא עוד אלא במקום שבע"ת עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד (ברכות לד, ב). וזה "אבן מאסו הבונים" דהנה יצה"ר נקרא בשם 'אבן' כדאיתא בגמרא (סוכה נב, א), וחכמים נקראים 'בונים' כמש"א (ברכות סד, א) אל תקרי 'בניך' אלא 'בוניך'. והמה מאסו ביצה"ר ובחטא, עד שאמרו שאין תקנה אפילו בתשובה, "היתה לראש פינה", כי גדולה מעלת בע"ת מצ"ג. אך רק מאת ה' היתה זאת, משא"כ ע"פ החכמה והנבואה, כ"א מחסדי המקום ב"ה.

(עיני שמואל, עין החכמה אות קלז)